

Internetconsultatie Besloten Vennootschap met een maatschappelijk doel

Inbreng Cedris, 30 april 2021

Introductie Cedris

Cedris is de vereniging voor een inclusieve arbeidsmarkt. De leden zijn sociaal ontwikkelbedrijven en sociaal ondernemers. Hun inzet biedt werkzoekenden en werknemers met een ondersteuningsbehoefte betere baankansen. Dit gebeurt door de begeleiding naar een passende plek op de arbeidsmarkt, waarbij als het moet een werkplek in een meer beschermde omgeving wordt georganiseerd.

Cedris wil graag reageren op de 'aanzet voor een wettelijke regeling voor een besloten vennootschap met maatschappelijk doel (BVM)'. Het beoogde doel van de regeling, erkenning en een betere herkenning van maatschappelijke of sociale ondernemingen, wordt door Cedris onderschreven. Cedris betwijfelt echter of de gekozen uitwerking en afbakening, vanuit het beoogde doel wel voldoende meerwaarde kent en een aparte en wettelijke regeling legitimeert.

Maak impact bepalend en niet de rechtsvorm

Cedris constateert dat de huidige uitwerking geen garantie biedt dat alle ondernemingen die onderscheidend zijn in het maken van maatschappelijke impact in aanmerking kunnen komen van een BVM. De regeling is voorbehouden aan ondernemingen die een BV als rechtsvorm hebben. Andere rechtsvormen worden bijvoorbeeld uitgesloten van een classificering, die juist bedoeld is als (h)erkenning van bedrijven die maatschappelijke impact genereren. Niet de gerealiseerde impact, maar de rechtsvorm lijkt daarmee het onderscheidende criterium.

Dit draagt het risico in zich dat bedrijven die veel maatschappelijk impact realiseren op achterstand komen te staan, enkel vanwege het feit dat niet voldaan is aan de rechtsvorm van een BV. Daarmee lijkt het middel voorop te staan in plaats van het beoogde doel.

Enkel intenties zijn niet voldoende

Om als onderneming te kwalificeren voor een BVM zijn volgens het voorontwerp geen harde resultaatverplichtingen vereist. Een onderneming voldoet volgens het voorstel aan de voorwaarden van een BVM, als in de statuten is omschreven dat met haar werkzaamheden het maatschappelijk belang wordt nagestreefd. Niet de daadwerkelijk gerealiseerde impact, maar de intentie kan dus volstaan om een BVM te zijn. Dat roept de vraag op wat een BVM onderscheidt van ondernemingen met een gewone BV. Het is immers ook nu al mogelijk om in de statuten van de BV een maatschappelijk doel vast te leggen en daarnaar te handelen. En dat gebeurt in de praktijk ook.

Als dit voorstel in wetgeving wordt vertaald, dreigt er een ongelijk speelveld te ontstaan. Dan kan het zomaar zijn dat een BVM, die weinig extra maatschappelijk impact realiseert, mee kan doen in gemeentelijke aanbestedingstrajecten, terwijl een 'gewone' BV, die minstens evenveel impact genereert buitengesloten wordt. Cedris vindt daarom dat intenties alleen niet voldoende zijn om voor een BVM in aanmerking te komen.

Kies voor concrete maatschappelijk doelen: people èn planet

Wat onder maatschappelijk belang wordt verstaan is in dit voorontwerp heel breed gedefinieerd. Dat gaat van welzijn en religie tot volkshuisvesting en gezondheidszorg. Het ontbreken van een resultaatverplichting, gekoppeld aan een zeer ruime en brede invulling van de maatschappelijke doelen zorgt voor onvoldoende garantie dat een BvM zich qua maatschappelijk impact onderscheidt van ondernemingen, die geen BvM zijn. Dit vindt Cedris niet wenselijk.

Enkel een scherpere doelstelling, gekoppeld aan daadwerkelijk gerealiseerde impact kan de invoering van een aparte juridische verankering van, een sociaal of maatschappelijke onderneming, zoals nu wordt voorgesteld met de BvM, legitimeren. In lijn hiermee heeft Cedris in een brief¹ eerder samen met VNONCW en MKB ervoor gepleit om de kwalificatie voor een BvM te verbinden aan de maatschappelijke waarden people en planet, gericht op ecologisch en inclusief ondernemen. De aanwending van de behaalde profit behoort vooral aan deze maatschappelijke waarden verbonden te zijn.

Zorg voor duidelijke beoordelingsnormen impactmeting

Er zijn geen concrete beoordelingsnormen opgenomen die bepalen of een onderneming in de praktijk ook voldoende invulling geeft aan de inzet voor maatschappelijke doelen. Feitelijk is alleen de gang naar de rechter voor belanghebbenden de mogelijkheid om de BvM-status van een onderneming ter discussie te stellen. De rechter kan vervolgens op verzoek van een belanghebbende bepalen of de onderneming in voldoende mate de in de statuten opgenomen verwoorde maatschappelijke missie naleeft en de onderneming de BvM-status kan behouden. Cedris vindt een rechterlijke uitspraak als enige mogelijke toets of een sociale onderneming terecht de BvM-status hanteert onwenselijk. Een gang naar de rechter kent voor de meeste burgers een hoge drempel, waardoor bij twijfel over de legitimatie van een BvM-status, deze toetsing in veel gevallen achterwege zal blijven.

Cedris bepleit om naast of liever in plaats van een juridische route een andere route mogelijk te maken. Een suggestie hierbij is om gebruik te maken van (bestaande) keurmerken, die in kaart brengen welke concrete impact is bereikt. Voor ondernemers die zich inzetten voor een inclusief werkgeverschap kan gedacht worden aan het PSO-keurmerk, dat in de praktijk laat zien dat impact wel degelijk goed meetbaar is.

Stel eisen aan de winstuitkering

Het voorstel om geen beperking op te leggen in de winstbestemming van de onderneming betekent een verdere verlaging van de lat om in aanmerking te kunnen komen voor een BvM. De betekenis van een BvM wordt hiermee verder uitgehold, waardoor in theorie en praktijk heel veel bedrijven voldoen aan de criteria. Het stellen van harde en concrete eisen aan de winstbestemming kan dit voorkomen.

Met het opleggen van een maximum percentage aan de winstuitkering, bijvoorbeeld 10 of 20%, wordt meetbaar en verifieerbaar welke ondernemingen daadwerkelijk invulling geven aan de maatschappelijke doelstelling. Sociaal impactmeting is dan in geld uit te drukken. Het voordeel hiervan is dat het niet alleen concreet, maar ook simpel en doeltreffend is. Dit voorkomt dat

¹ Brief van VNONCW, Cedris en MKB-Nederland d.d. 2 september 2019, gericht aan de leden van de Vaste Commissie voor Economische Zaken en Klimaat van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

bedrijven op basis van de formele regels voldoen aan de criteria, en voorbij wordt gegaan aan de vertaling naar het beoogde doel.